

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 337/2020-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. júla 2020 v senáte zloženom z predsedu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpenej advokátskou kanceláriou MST PARTNERS, s. r. o., Laurinská 3, Bratislava, v mene ktorej koná jej konateľka a advokátka Mgr. Martina Mundierová, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 335/2017 a uznesením vydaným v tomto konaní 15. januára 2020, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého rozhodnutia a postupu orgánu verejnej moci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE],

██████████ (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátskou kanceláriou MST PARTNERS, s. r. o., Laurinská 3, Bratislava, v mene ktorej koná jej konateľka a advokátka Mgr. Martina Mundierová, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Co 335/2017 (ďalej len „napadnuté konanie“) a uznesením v tomto konaní vydaným 15. januára 2020 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je stranou v konaní vedenom Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 14 C 120/2010 v procesnom postavení žalobkyne, ktorá sa žalobou proti žalovanému ██████████ (ďalej len „žalovaný“) domáhala vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“).

3. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 14 C 120/2010 z 13. marca 2017 (ďalej len „rozsudok z 13. marca 2017“) bolo výrokmi I a III rozhodnuté o vyporiadaní hnutel'ných vecí a výrokom II rozhodnuté o vyporiadaní nehnuteľných vecí tak, že nehnuteľnosti bližšie špecifikované v samotnom výroku boli prikázané do výlučného vlastníctva sťažovateľky v podiele 1/1, pričom žalovaný bol výrokom IV zaviazaný zaplatiť sťažovateľke sumu 290 762,55 €. Výrokom V rozsudku okresného súdu z 13. marca 2017 bolo rozhodnuté, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania a výrokom VI citovaného rozhodnutia sa štátu priznala plná náhrada trov konania.

4. Proti rozsudku okresného súdu z 13. marca 2017 sťažovateľka aj žalovaný podali odvolania, o ktorých rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že rozsudok okresného súdu z 13. marca 2017 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

5. Sťažovateľka poukazuje na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je zároveň porušením práva na súdnu ochranu

(I. ÚS 26/94), ako aj na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej strana sporu nemôže byť vystavená účinkom pre ňu nepriaznivého rozhodnutia riadneho opravného prostriedku, ak neboli splnené ústavne a zákonné predpoklady na to, aby všeobecný súd uvedeným spôsobom rozhodol (II. ÚS 172/03). Zdôrazňuje ďalej, že postup a rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorými sa nad rámec zákonných predpokladov zrušuje právoplatné rozhodnutie a vec sa vracia opätovne pred súd prvej inštancie, vytvára stav právnej neistoty, ktorá už bola nastolená právoplatným rozhodnutím.

6. Podľa názoru sťažovateľky krajský súd v rozpore so zákonnou právnou úpravou preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie nad rámec odvolacích dôvodov uplatnených žalovaným v jeho odvolaní z 30. mája 2017.

7. Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že z obsahu stručného odvolania žalovaného aj napriek absencii konkrétneho ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) možno vyvodiť, že ním žalovaný namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP (súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností) a § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam). Žalovaný však podľa jej názoru nevytýkal rozhodnutiu súdu prvej inštancie, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, a nenamietal ani to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nepreskúmateľné [§ 365 ods. 1 písm. d) CSP].

8. Na podklade uvedeného sťažovateľka uzatvára, že prieskumná právomoc odvolacieho súdu mala byť zameraná na posúdenie, či súd prvej inštancie vykonal všetky podstatné dôkazy pre úplné zistenie skutkového stavu, resp. či neexistujú pochybnosti týkajúce sa zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie. Napriek tomu, že žalovaný formuloval odvolacie dôvody zamerané na skutkové zistenia súdu prvej inštancie, odvolací súd sa v napadnutom uznesení vyjadruje k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci v zmysle, že *„súd prvej inštancie nerešpektoval zásady vypořádania bezpodielového spoluvlastníctva manželov... odvolací súd vytyka súdu prvej inštancie, že Rozsudok je*

nepreskúmateľný z dôvodu absencie náležitého odôvodnenia záverov prijatých súdom prvej inštalácie v Rozsudku“.

9. Podľa sťažovateľky je postup krajského súdu v rozpore s § 380 ods. 1 CSP, podľa ktorého je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný.

10. S poukazom na závery obsiahnuté v náleze ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 223/2013 z 19. júna 2013 a vyzdvihnutím skutočnosti, že pri procesných úkonoch je rozhodujúci prejav vôle (tzv. teória prejavu), je sťažovateľka názoru, že ak žalovaný v odvolaní uplatnil skutkové odvolacie dôvody, odvolací súd nebol oprávnený prikladať odvolaniu žalovaného iný význam, ako mu dal samotný žalovaný.

11. Už uvedeným nezákonným a neústavným postupom krajského súdu pri preskúmaní odvolania žalovaného došlo podľa sťažovateľky aj k porušeniu práva „účastníka na rovnaké postavenie v súdnom konaní... vrátane princípu kontradiktórnosti procesu.“, keďže ju tým znevýhodnil a postavil ju do pozície, keď „sa bude musieť vyjadriť a vysporiadať s právnym posúdením súdu prvej inštalácie v intenciách právneho názoru odvolacieho súdu v novom konaní“.

12. K nerešpektovaniu kontradiktórnosti ako jedného zo základných princípov civilného sporového konania, v zmysle ktorého je dôkazné bremeno zo súdu prenesené na stranu sporu, sťažovateľka uvádza, že odvolací súd do jej sporu zasiahol neprimeraným a ústavne nekonformným spôsobom, keď odvolanie žalovaného doplnil o odvolacie dôvody, ktoré žalovaný nemal v úmysle uviesť.

13. K splneniu podmienok prípustnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľka zdôrazňuje, že zjavná neprípustnosť dovolania v konkrétnych okolnostiach veci (procesné kasačné rozhodnutie odvolacieho súdu nemá povahu rozhodnutia vo veci samej a nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí; k tomu pozri aj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 236/2016 z 19. januára 2017) je daná, keďže v zmysle ustanovenia § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky

a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľka nemá k dispozícii právne prostriedky ochrany jej základných práv a slobôd.

14. Na podklade uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní a v tomto konaní vydaným napadnutým uznesením, napadnuté uznesenie krajského súdu zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a sťažovateľke prizná náhradu trov konania v sume 2 977,42 €.

II.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. V súlade s čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon o ústavnom súde.

18. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

19. V súlade s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

21. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 36 ods. 1 listiny) každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

22. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

23. Pri prieskume ústavnej sťažnosti úlohou ústavného súdu v súlade s jeho konštantnou judikatúrou nie je preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného

súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, II. ÚS 83/06).

24. Rešpektujúc judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre pripomína, že jedným z kľúčových princípov spravodlivého súdneho konania, ako ich garantuje čl. 6 ods. 1 dohovoru, je aj právo na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Jeho obsahom je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré preskúmateľným spôsobom, jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Princíp spravodlivosti („fairness“) pritom zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné a relevantné dôvody (napr. III. ÚS 135/04, III. ÚS 198/05, III. ÚS 34/07). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09).

25. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je – okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) – aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorá okrem iných procesných záruk kladie dôraz aj na zachovanie kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ (obdobne III. ÚS 402/08). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacej „rovnosti zbraní“ je, aby všetky strany sporu, resp. všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (m. m. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04).

26. Zásada rovnosti zbraní ako jedna zo všeobecných záruk spravodlivého súdneho konania zabezpečuje, aby v konaní pred všeobecným súdom mali jeho účastníci (príp. strany sporu) rovnaké postavenie. Rovnosť zbraní spočívajúca v rovnakom postavení účastníkov súdneho konania sa prejavuje v procesnoprávnom postavení účastníkov konania, v spôsobe a rozsahu dokazovania a v iných oblastiach spojených so súdnym uplatňovaním práva.

27. Ústavný súd opakovane judikuje, že nie každé porušenie zákona zo strany orgánu verejnej moci má automaticky za následok porušenie ústavou garantovaného základného práva. Nie každé porušenie zákona je totiž takej intenzity, že by bolo spôsobilé automaticky evokovať porušenie namietaných práv. Len „zásadné“ porušenie zákona, ktoré by dosahovalo rozmer ústavnej neudržateľnosti v tom smere, že by bolo spôsobilé rozhodným spôsobom zasiahnuť a negatívne ovplyvniť postavenie jeho adresáta môže dosiahnuť relevantnú ústavne-právnu intenzitu (m. m. I. ÚS 212/2017).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

28. Sťažovateľka napáda nemeritórne rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým bolo zrušené rozhodnutie súdu prvej inštancie – rozsudok vo veci vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Ešte pred samotným vysporiadaním sa s relevantnou argumentáciou sťažovateľky v kontexte ňou namietaného porušenia práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom ústavný súd považoval za nevyhnutné vyjadriť sa k jeho právomoci preskúmať rozhodnutia všeobecného súdu predchádzajúce samotnému meritórnemu rozhodnutiu. V rámci konania o ústavnej sťažnosti ústavný súd zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie vo veci samej právoplatne skončilo. V zmysle uvedeného v konaní, ktoré v čase predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti stále prebieha, nemožno uvažovať o splnení tejto požiadavky (m. m. IV. ÚS 361/2010).

29. Ak ústavný súd v rámci svojej doterajšej rozhodovacej činnosti pripustil výnimky z tejto zásady, išlo o prípady, keď ešte pred právoplatným skončením konania vo veci samej bolo v konaní o ústavnej sťažnosti napadnuté právoplatné rozhodnutie, ktorým sa skončila iba určitá časť konania alebo ktorým sa riešila iba určitá parciálna procesná otázka. Podmienkou na pripustenie takejto výnimky však je, že v konkrétnom prípade musí ísť o rozhodnutie spôsobilé výrazne a nezvratným spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľa, ako aj to, že námietka ich porušenia sa musí vzťahovať výlučne na dané štádium konania a nemohla by už byť uplatnená neskôr (IV. ÚS 195/2010), prípadne by sa tento negatívny dôsledok musel zároveň vzťahovať na výsledok konania a nebolo by ho možné korigovať v ďalšom procesnom postupe alebo v opravných konaniach (IV. ÚS 322/09).

30. V nadväznosti na uvedené právne názory ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach daného prípadu sú splnené predpoklady na výnimku z už spomenutej zásady, podľa ktorej ústavný súd v rámci konania o ústavnej sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa právoplatne skončilo konanie.

31. Vzhľadom na skutočnosť, že námietky sťažovateľky smerujú proti postupu krajského súdu pri prejednávaní odvolania (sťažovateľka podstatnou námietkou tvrdí, že krajský súd prekročil zákonné právomoci prejednaní odvolania ako riadneho opravného prostriedku), je vylúčené, aby sa otázka dodržania procesného postupu pri prejednaní odvolania stala predmetom ďalšieho preskúmania všeobecnými súdmi v rámci následných štádií konania v predmetnej právnej veci (vrátane konania o opravných prostriedkoch, pozn.). Napadnuté uznesenie krajského súdu je preto spôsobilé výrazným a nereparovateľným spôsobom zasiahnuť do sféry ústavou, listinou a dohovorom zaručených práv sťažovateľky. Ústavný súd preto podrobil napadnuté uznesenie krajského súdu, ako aj jeho postup ústavnému prieskumu z pohľadu možného porušenia sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Už len pre úplnosť ústavný súd uvádza, že tak, ako to namieta aj sťažovateľka proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, nie je dovolanie zjavne prípustné (k tomu pozri bod 13 tohto uznesenia), a preto je daná právomoc ústavného súdu vo veci konať.

33. Predmetom preskúmania zo strany ústavného súdu sú námietky sťažovateľky o neústavnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a postupu, ktorý vydaniu rozhodnutia predchádzal, a to na podklade tvrdenia o prekročení prieskumnej právomoci odvolacieho súdu, ktorá podľa sťažovateľky v súlade s odvolaním žalovaného mala byť zameraná výlučne na skutkové odvolacie dôvody, a nie dôvody právne. V porušení ustanovenia § 380 ods. 1 CSP, podľa ktorého je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný, sťažovateľka vidí porušenie ústavnosti postupu krajského súdu v odvolacom konaní.

34. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

35. V súlade s § 380 ods. 1 a 2 CSP odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný. (odsek 1) Na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené (odsek 2).

36. Podľa § 389 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo

k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonával navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

37. Ústavný súd podrobil napadnuté uznesenie krajského súdu a postup predchádzajúci vydaniu tohto rozhodnutia ústavne-právnomu prieskumu z pohľadu zásadnej argumentácie prednesenej v ústavnej sťažnosti sťažovateľkou, pričom zistil, že je tu daný dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť.

38. Z bodu 6 napadnutého uznesenia krajského súdu, v ktorom sa krajský súd venuje odvolaniu žalovaného, vyplývajú podstatné námietky žalovaného týkajúce sa zisteného skutkového stavu súdom prvej inštancie, a to predovšetkým v súvislosti s určením hodnoty masy (súhrnu vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov) ako predmetu vyporiadania (námietky týkajúce sa určenia hodnoty finančného podielu žalovaného v obchodnej spoločnosti a osobného motorového vozidla, vykonávania dokazovania znaleckým posudkom, ako aj určenia masy hnutelných vecí).

39. V bode 11 napadnutého uznesenia sa krajský súd na podklade námietok žalovaného zaoberal skutkovými zisteniami súdu prvej inštancie, pričom predovšetkým k predmetu samotného vyporiadania zdôraznil pochybnosť o zahrnutí daru žalovaného „*██████████ + náhrada trov konania ██████████ 67.766 Sk, celkom sumu 65.219,18 eur*” do masy BSM a zároveň zdôraznil, že z rozsudku súdu prvej inštancie nevyplývajú ani skutočnosti týkajúce sa kľúčovej argumentácie žalovaného k všeobecnej hodnote majetku neexistujúcej obchodnej spoločnosti určenej znaleckým posudkom, ktorej podstatnú časť tvorili pohľadávky obchodnej spoločnosti, ktoré neboli ako „*vyplýnulo z likvidačnej správy (listinný dôkaz na č. l. 1351)... spoločnosti nikdy uhradené*“.

40. V bode 13 napadnutého uznesenia krajský súd v konkrétnostiach zdôraznil, že «*súd prvej inštancie nepostupoval správne, keď do masy BSM zahrnul „podiel žalovaného*

na majetku spoločnosti ACE Medical, s.r.o. vo výške 723.262 eur” určený ako všeobecná hodnota obchodného podielu ku dňu zániku manželstva, t. j. 2.12.2009 znaleckým posudkom č. 037/2015. Pre ozrejmienie odvolací súd dodáva, že okamih pre určenie ceny veci, vr. ceny majetkového práva pre účely vypořádania BSM bude závislý od toho, aby rozhodnutie súdu zodpovedalo spravodlivému posúdeniu veci pri zohľadnení jej konkrétnych okolností. Nie vždy je pre určenie ceny rozhodujúca cena ku dňu zániku bezpodielového spoluvlastníctva. Vo všeobecnosti platí, že pri ocenení obchodného podielu patriaceho do BSM sa vychádza z jeho stavu v čase zániku BSM, avšak z jeho ceny, či cenových relácií platných v čase vypořádania (viď rozsudok NS SR 2 Cdo 168/2005 z 31.03.2006, R 27/2007). Obchodný podiel je totiž obchodovateľnou hodnotou. Z uvedeného je zrejmé, že súdom zadaná otázka pre znaleckú organizáciu ohľadom stanovenia všeobecnej hodnoty obchodného podielu žalovaného bola nesprávna.».

41. V bode 14 napadnutého uznesenia krajský súd súdu prvej inštancie vytkol stanovenie všeobecnej hodnoty obchodného podielu. V tejto súvislosti zdôraznil nevyhnutnosť opätovného vypočítania svedka – likvidátora obchodnej spoločnosti na účel ozrejmienia dôvodov výrazného rozdielu medzi predpokladaným likvidačným zostatkom, keďže „(svedok vo svojej výpovedi pred súdom prvej inštancie dňa 20.5.2013 vypovedal, že predpokladaná suma likvidačného zostatku je 1.391.780 eur, viď č. l. 783) a likvidačným zostatkom, ktorý uviedol v likvidačnej správe zo dňa 21.2.2014 (9.130,46 eur) a ozrejmil ako obchodná spoločnosť naložila so svojim majetkom, najmä s pohľadávkami voči spoločníkom (z akého dôvodu neboli spoločnosti vrátené), daňovými pohľadávkami...“.

42. V bode 15 napadnutého uznesenia krajský súd súdu prvej inštancie vytkol aj to, že osobné motorové vozidlo bolo zahrnuté do masy BSM duplicitne (jednak ako samostatná hnutelná vec a jednak ako súčasť podielu na majetku obchodnej spoločnosti), a vyjadril sa zároveň k relevantným finančným čiastkam, ktoré boli predmetom daru a investícií, a to opätovne z pohľadu ich zaradenia do masy BSM.

43. Zo všetkých podstatných častí odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že tento sa zaoberal žalovaným namietanými odvolacími skutkovými

dôvodmi spochybňujúcimi zistený skutkový základ pre náležité meritórne rozhodnutie vo veci vyporiadania BSM. Už na prvý pohľad je preto zrejmé, že postupom krajského súdu v napadnutom konaní k prekročeniu jeho prieskumných právomoci pri prejednávaní dôvodov odvolania nedošlo. V tomto smere nemôže byť ako nemajúca oporu v zákone vyhodnotená ani inštrukcia krajského súdu adresovaná súdu prvej inštancie vec opätovne prejednať a v naznačenom smere zopakovať a doplniť dokazovanie a jeho výsledky riadne vyhodnotiť pri náležitom zohľadnení zásad vyporiadania uvedených v § 150 Občianskeho zákonníka (bod 17 napadnutého uznesenia krajského súdu).

44. V závere napadnutého rozsudku krajský súd nad rámec uvedeného bez autoritatívneho príkazu v konkrétnej veci všeobecne zdôraznil, že pre určenie, ktoré konkrétne veci majú byť každému z manželov pridelené, *„zákon výslovne neustanovuje žiadne hľadiská - určujúcim je zásadne účelné využite veci tak, aby pokiaľ možno nebolo treba vyrovnanie podielov peňažnou sumou. V súdnej praxi sa v konaniach o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva uplatňuje tiež zásada, aby najmä so zreteľom na dobu, ktorá uplynula od rozvodu manželstva, či na oddelené bývanie manželov, boli veci prikázané tej sporovej strane, ktorá ich mala naposledy v držbe, a u ktorej došlo k jej amortizácii. Pre rozhodnutie o tom, komu bude spoločná nehnuteľnosť prikázaná, bude súd prvej inštancie skúmať aj to, akou mierou sa ten-ktorý z bývalých manželov pričínil o jej nadobudnutie, ktorý z nich je na ňu väčšmi odkázaný a napokon aj na solventnosť v súvislosti s prípadnou povinnosťou vyplatenia podielu druhému z bývalých manželov.“*

45. Už citované všeobecné názory uplatňované ako zásady pri každom vyporiadavaní BSM vyplývajúce z praxe súdnych orgánov nemožno vnímať už len pre ich všeobecný charakter ako záväznú inštrukciu súdu prvej inštancie, čo sa týka konkrétneho právneho posúdenia. Uvedené zároveň bráni posúdiť závery krajského súdu ako také, ktorými došlo k prekročeniu rozsahu prieskumnej právomoci v odvolacom konaní.

46. Náležité zistenie skutkového stavu prostredníctvom skutkových zistení dokazovaním je nevyhnutným predpokladom pre následné subsumovanie pod príslušnú právnu normu. Protirečivé a svojvoľné hodnotenie dôkazu, ktorý mal nezastupiteľný

význam pre vytvorenie skutkového základu na rozhodnutie vo veci samej, či nedostatočne zistený skutkový stav pritom spôsobujú nesprávnosť vytvoreného právneho základu a zároveň spôsobujú, že rozhodnutie vydané vo veci nie je ústavne udržateľné.

47. Aj z uvedeného dôvodu nemožno namietat' názor krajského súdu obsiahnutý v bode 12 napadnutého uznesenia, v ktorom tento zdôrazňuje, že rozsudok súdu prvej inštancie atribúty ústavno-právnej udržateľnosti (predovšetkým z dôvodu nedostatku v zistenom skutkovom základe) nenapĺňa.

48. Ústavný súd nezistil, že by výklad vo veci aplikovaných právnych noriem a závery krajského súdu boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Postup krajského súdu v súlade s procesno-právnym kódexom preto nespôsobuje ani nerovnosť v procesnoprávnom postavení strán sporu a nezvýhodňuje v prístupe k odvolaciemu konaniu jednu z nich.

49. Krajský súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval nesprávnosť skutkových zistení, pritom súdu prvej inštancie prikázal zopakovať a doplniť dokazovanie v konkrétne naznačenom smere (bod 17 napadnutého uznesenia krajského súdu). Krajský súd teda v odôvodnení zrušujúceho rozhodnutia inštruoval súd prvej inštancie, ako má po zrušení veci postupovať. Z tohto hľadiska nemožno napadnutému rozhodnutiu nič vytknúť, pretože z neho jasne a zrozumiteľne vyplýva, na ktorú skutkovú otázku sa má súd prvej inštancie v ďalšom konaní zamerať. V kompetencii okresného súdu tak bude, aby sa v ďalšom konaní s názorom krajského súdu prezentovaným v jeho zrušujúcom rozhodnutí v kontexte skutkových zistení vysporiadal s prihliadnutím na náležitosti, ktoré na odôvodnenie meritórneho rozhodnutia kladie ustanovenie § 220 ods. 2 CSP (V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal

ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.).

50. Úlohou ústavného súdu nie je hodnotiť naplnenie odvolacích dôvodov ani zákonnosť postupu odvolacieho súdu v tomto smere. Keďže s prihliadnutím na relevantné časti napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd neidentifikoval prekročenie zákonného ustanovenia, podľa ktorého je odvolací súd odvolacími dôvodmi viazaný, nemožno argumentácii sťažovateľky v súvislosti s touto kľúčovou námietkou prisúdiť žiadnu relevantnú ústavnoprávnu intenzitu. Ústavný súd preto nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie.

51. Ústavný súd uzatvára, že v danej veci nezistil dôvody na pripustenie výnimky zo zásady nevstupovať do rozhodnutí súdov, ktorými boli zrušené rozhodnutia súdov nižšej inštancie. Na základe uvedeného tak dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi postupom krajského súdu v napadnutom konaní a napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto jej ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júla 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu